

доступними знаннями, потрібно думати ефективно і з користю для себе. Тобто постійно розвивати і вдосконалювати навички критичного мислення. Суть критичного мислення часто зводять саме до прийняття рішень: ми вирішуємо, в що і кому вірити, яку позицію прийняти, погоджуватися з певною інформацією чи ні тощо. Все, що ми робимо – це результат рішення, обдуманого або неусвідомленого. Справді, процес критичного осмислення впливає на наш вибір, проте він починається задовго до прийняття рішень. Критичне мислення забезпечує нас найякіснішою інформацією, найміцнішими аргументами і прийнятними причинами для того, щоб вибрати те чи інше. Це вміння визначати, яких знань нам бракує, що потрібно перевірити на правдивість, а що зовсім відкинути і, зрештою, обрати найоптимальніший варіант. Таке вміння, як і будь-яке інше, можливо тренувати. Чим частіше ми використовуємо навички критичного мислення, тим краще вони працюють. Найважливіше – робити це постійно.

Критично мислити – це дуже важлива навичка для нас. Адже навички критичного мислення дають змогу не потонути в інформаційній лавині, не піддатися маніпуляціям, допомагають приймати зважені рішення та відстоювати їх. Критичне мислення допомагає в пошуку нових шляхів вирішення проблем.

І щоб ці навички не втратити, потрібно постійно їх тренувати і вдосконалювати. Це можна робити такими способами: задавати питання і не приймати на віру все, що нам пропонують, шукати докази, що підтверджують або спростовують отриману інформацію, накопичувати знання і розширювати світогляд. Що стосується розвитку критичного мислення у дітей, то важливо орієнтуватися не на запам'ятовування ними фактологічного матеріалу, а на постановку проблеми і пошук її вирішення.

Важливо пам'ятати, що навчитися критично мислити – це як опанувати майстерність танцю чи якогось виду спорту, але необхідно постійно практикуватися і не здаватися, а будь-які проблеми чи невдачі сприймати тільки як додатковий досвід.

Чуприна І. А., здобувач 2 курсу СО «Бакалавр»,
факультету прикладних і інформаційних технологій
ДонНУ імені Василя Стуса,
Україна.

Науковий керівник – **Зарішняк І. М.**, канд. пед. наук, доц.,
ДонНУ імені Василя Стуса,
Україна

РОЛЬ КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ У НАВЧАННІ

У сучасному світі людина бомбардується тера- та петабайтами інформації, серед якої існує велика кількість хибних, непрактичних та некорисних даних,

тому вміння критично мислити надзвичайно необхідне для сортування, відсіювання та утворення правильних суджень. Така навичка допоможе якісніше аналізувати події, що оточують людину, та робити висновки. Давайте розберемося більш детально, що означає мислити критично.

Насамперед треба дати означення зазначеному терміну, адже кожен розуміє його по-різному. Наприклад, Едвард де Боно вважав, що критичне мислення – це аргументований, логічний тип мислення, покликаний відшукати «істину» шляхом аргументів, які заводять обговорюване питання в тенета суперечності. Метью Ліпман визначав його як процес самостійного і відповідального ухвалення рішень на підставі критеріїв та контексту, що супроводжується самокорекцією. Філософ Річард Пауль запропонував таке визначення: «Критичне мислення – це мислення про мислення, коли ви розмірковуєте з метою вдосконалити своє мислення». Якщо ж підсумувати всі ці вислови, то можна сказати, що вміння аналізувати, ретельно обмірковувати, ставити під сумнів подані факти та ухвалювати раціональні рішення означає мислити критично.

На цьому етапі треба зрозуміти, де і як використовувати ці навички, щоб більш глибоко усвідомити згадані вище означення. Перше, що спадає на розум, – це новини. Неймовірно багато статей, які присутні в Інтернеті, маніпулятивні та фейкові, але впізнати їх дуже легко, застосовуючи критичне мислення. Треба перевірити джерело експертів, проаналізувати, кому така стаття буде вигідна, який настрій вона несе, в який період написана і ще деякі фактори перед тим, як повірити написаному. Така ретельність вбереже вас від фальші, яку намагаються подавати сучасні ЗМІ.

По-друге, критичне мислення навчає думати логічно та поступово. На думку вчителя фізики Вінницької фізико-математичної гімназії № 17 Пасіхова Юрія Яковича, «якщо ти не можеш пояснити якусь тему, не використовуючи складну термінологію, ти не розумієш цю тему». Доводячи власну думку, учень вибудовує структуру подачі матеріалу та орієнтується на зворотний зв'язок слухачів. Критично мислячи, учень задається такими питаннями: «Чому це саме так?», «Як це пов'язане з попередніми темами?», «Де використати ці знання?» тощо.

Шаповал Т. Л., здобувач вищої освіти,
Одеський національний університет імені І. І. Мечникова,
Україна.
Науковий керівник – Анненкова І. П., д-р пед. наук, доц.,
Одеський національний університет імені І. І. Мечникова,
Україна

ІСТОРІЯ РОЗВИТКУ УНІВЕРСИТЕТІВ «ТРЕТЬОГО ВІКУ» В УКРАЇНІ

Значне зростання науково-технічного прогресу вплинуло на збільшення тривалості життя людей. Це, в свою чергу, позначило проблеми в адаптації літніх